

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖ

NUTARIMAS

DĖL PREKYBOS VALSTYBINIUOSE MIŠKUOSE PAGAMINTA ŽALIAVINE MEDIENA IR MIŠKO KIRTIMO LIEKANOMIS TVARKOS APRAŠO PATVIRTINIMO

2017 m. lapkričio 30 d. Nr. 972
Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos miškų įstatymo 7 straipsnio 1 dalimi, Lietuvos Respublikos Vyriausybė n u t a r i a:

1. Patvirtinti Prekybos valstybiniuose miškuose pagaminta žaliavine mediena ir miško kirtimo liekanomis tvarkos aprašą (pridedama).

2. Nustatyti, kad:

2.1 nuo 2018 m. sausio 1 d. elektroninę medienos pardavimo sistemą administruoja Lietuvos Respublikos Vyriausybės paskirta valstybės tiesiogiai ar netiesiogiai kontroliuojama įmonė (toliau – administratorius), atitinkanti šiuos reikalavimus:

2.1.1. administratoriumi negali būti paskirta įmonė, vykdanči žaliavinės medienos ir miško kirtimo liekanų ruošos (gamybos), perdirbimo ir (ar) apdirbimo, prekybos, laikymo, tiekimo veiklą;

2.1.2. administratoriumi negali būti paskirta įmonė, tiesiogiai ar netiesiogiai kontroliuojanti 2.1.1 papunktyje nurodytas įmones, taip pat įmonė, kurią tiesiogiai ar netiesiogiai kontroliuoja šio nutarimo 2.1.1 papunktyje nurodytos įmonės;

2.1.3. administratorius privalo nuosavybės teise ar kitais teisėtais pagrindais valdyti technines priemones ir programinę įrangą, kurių reikia elektroninės medienos pardavimo sistemos administravimui;

2.1.4. administratorius privalo turėti pakankamą finansinį ir vadybinį pajėgumą elektroninės medienos pardavimo sistemos administravimui. Įmonė laikoma turinčia pakankamą finansinį pajėgumą, jeigu jos nuosavas kapitalas sudaro ne mažiau kaip 1/2 įstatuose nurodyto įstatinio kapitalo dydžio ir tokia įmonė neturi mokesstinės nepriemokos Lietuvos Respublikos valstybės biudžetui, savivaldybių biudžetams ar fondams, į kuriuos mokamus mokesčius administruoja Valstybinė mokesčių inspekcija (išskyrus atvejus, kai įmonei mokesčių, delspinigių, baudų mokėjimas atidėtas arba dėl šių mokesčių, delspinigių, baudų vyksta mokesstinis ginčas). Įmonė laikoma turinčia pakankamą vadybinį pajėgumą, jeigu įmonė turi darbuotojus ir/ar sutartis su atitinkamų paslaugų teikėjais: programinės įrangos, kurios reikia elektroninės medienos pardavimo sistemos administravimui, palaikymui ir vystymui; dalyvių informavimui ir konsultavimui; vykdomos veiklos apskaitai atskirai tvarkyti; dalyvių skundams ir ginčams nagrinėti;

2.2. Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija vertina visų valstybės tiesiogiai ar netiesiogiai kontroliuojamų įmonių, sutinkančių atlikti administratoriaus funkcijas, atitiktį šio nutarimo 2.1 papunktyje nurodytiems reikalavimams pagal Aplinkos ministerijos prašymu šių įmonių pateiktus duomenis ir informaciją. Jeigu visus šio nutarimo 2.1 papunktyje nurodytus reikalavimus atitinka kelios valstybės tiesiogiai ar netiesiogiai kontroliuojamos įmonės, pirmenybė teikiama įmonei, turinčiai didžiausią finansinį pajėgumą.

2.¹ Nustatyti, kad:

2¹.1. kai dėl karantino, paskelbto visoje Lietuvos Respublikos teritorijoje Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2020 m. kovo 14 d. nutarimu Nr. 207 „Dėl karantino Lietuvos Respublikos teritorijoje paskelbimo“ (toliau – karantinas), dėl objektyvių priežasčių neįmanoma vykdyti atsiskaitymų nustatytu terminu, pirkėjui, kuris įgyvendina ar paskutinių trejų kalendorinių metų laikotarpyje įgyvendino Regioninės svarbos projektą taip, kaip suprantama pagal Lietuvos Respublikos regioninės plėtros įstatymą arba sandorio įvykdymą užtikrina turto įkeitimu, banko garantija, draudimu, prekinio kredito draudimu ar kitokia pardavėjui priimtina užtikrinimo priemone, šiuo nutarimu patvirtinto Prekybos valstybiniuose miškuose pagaminta žaliavine mediena ir miško kirtimo liekanomis tvarkos aprašo 47 punkte nurodytas atsiskaitymo terminas gali būti pratęstas 75 kalendorinėms dienoms, bendras atsiskaitymo terminas nuo žaliavinės medienos ir (ar) miško kirtimo liekanų (toliau – Mediena) perdavimo dokumentų išrašymo datos negali būti ilgesnis kaip 90 kalendorinių dienų. Atsiskaitymo termino pratęsimas, nurodytas šiame punkte, taikomas tik karantino metu ir atšaukus jį, bet ne ilgiau kaip 12 mėnesių nuo atšaukimo dienos;

2¹.2. sudarytos sutartys keičiamos šalių susitarimu, kai būtina tikslinti atsiskaitymo už patiektą Medieną terminą pagal šio nutarimo 2¹.1 papunktį;

2¹.3. jeigu pirkėjas delsia daugiau kaip 14 kalendorinių dienų atsiskaityti už patiektą Medieną šio nutarimo 2¹.1 papunktyje numatytu pratęstu terminu, pardavėjas privalo vienašališkai nutraukti sutartį ir apie sutarties nutraukimą nedelsdamas pranešti administratoriui, kuris 1 metams laiko nuo pranešimo apie nutrauktą sutartį gavimo dienos sustabdo šio pirkėjo teisę dalyvauti visuose aukcionuose. Šios nuostatos netaikomos esant *force majeure* sąlygoms.

Papildyta punktu:

Nr. [396](#), 2020-04-15, paskelbta TAR 2020-04-21, i. k. 2020-08287

3. Pripažinti netekusiu galios Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. lapkričio 4 d. nutarimą Nr. 1230 „Dėl kai kurių Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimų kainodaros reguliavimo klausimais pripažinimo netekusiais galios“.

3¹. Nustatyti, kad:

3¹.1. valstybės įmonė Valstybinių miškų urėdija:

3¹.1.1. biokuro gamybą ir prekybą pradeda vykdyti ypatingos skubos tvarka, 2022–2024 m. laikotarpiu gamina ir parduoda biokurą (smulkintą medieną) energijos išteklių biržoje Lietuvos Respublikos energijos išteklių rinkos įstatymo ir kitų teisės aktų, reglamentuojančių prekybą energijos išteklių biržoje, nustatyta tvarka;

3¹.1.2. 2023–2024 m. laikotarpiu rezervuoja biokuro gamybai iki 20 procentų per kalendorinius metus planuojamo pagaminti malkinės medienos, plokščių medienos, popierrąsčių ir miško kirtimo liekanų kiekio, biokuro gamybai nepanaudotą rezervuotą Medieną parduoda aukcionuose trumpalaikėms sutartims sudaryti.

3¹.2. 2023–2024 m. laikotarpiu Prekybos valstybiniuose miškuose pagaminta žaliavine mediena ir miško kirtimo liekanomis tvarkos aprašo 3.1 ir 3.2 papunkčiuose nurodyti pardavimui teikiami medienos kiekiai ilgalaikėms ir pusmetinėms sutartims sudaryti gali būti netaikomi malkinei medienai, plokščių medienai, popierrąščiams ir miško kirtimo liekanoms, siekiant užtikrinti šio nutarimo 3¹.1.2 papunktyje nurodytų nuostatų įgyvendinimą.

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [111](#), 2024-02-07, paskelbta TAR 2024-02-08, i. k. 2024-02353

Papildyta punktu:

Nr. [885](#), 2022-08-31, paskelbta TAR 2022-09-01, i. k. 2022-18148

4. Šis nutarimas, išskyrus jo 2 punktą, įsigalioja 2018 m. sausio 1 d.

Aplinkos ministras

Kęstutis Navickas

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos Vyriausybės
2017 m. lapkričio 30 d. nutarimu Nr. 972
(Lietuvos Respublikos Vyriausybės
2024 m. vasario 7 d. nutarimo Nr. 111
redakcija)

PREKYBOS VALSTYBINIUOSE MIŠKUOSE PAGAMINTA ŽALIAVINE MEDIENA IR MIŠKO KIRTIMO LIEKANOMIS TVARKOS APRAŠAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Prekybos valstybiniuose miškuose pagaminta žaliavine mediena ir miško kirtimo liekanomis tvarkos aprašas (toliau – Tvarkos aprašas) nustato valstybiniuose miškuose pagamintos žaliavinės medienos ir (ar) miško kirtimo liekanų prekybos organizavimo ir administravimo tvarką, pardavimo aukcionuose dalyvavimo sąlygas, aukcionų organizavimo ir vykdymo, pirkimo–pardavimo sutarčių sudarymo ir jų vykdymo, kainų nustatymo, pirkėjų ir pardavėjų pasiūlytų kainų vertinimo tvarką.

2. Tvarkos apraše vartojamos sąvokos:

2.1. **Didmeninė prekyba žaliavine mediena ir (ar) miško kirtimo liekanomis** – žaliavinės medienos ir (ar) miško kirtimo liekanų pardavimas aukcionuose per elektroninę medienos pardavimo sistemą.

2.2. **Mažmeninė prekyba žaliavine mediena ir (ar) miško kirtimo liekanomis** – žaliavinės medienos ir (ar) miško kirtimo liekanų pardavimas pagal dvišalius sandorius taikant mažmeninės prekybos kainas.

2.3. **Žaliavinės medienos ir (ar) miško kirtimo liekanų pardavėjas** (toliau – pardavėjas) – valstybinių miškų valdytojas, parduodantis valstybiniuose miškuose pagamintą žaliavinę medieną ir (ar) miško kirtimo liekanas.

2.4. **Žaliavinės medienos ir (ar) miško kirtimo liekanų pardavimo aukcionas** (toliau – aukcionas) – žaliavinės medienos ir (ar) miško kirtimo liekanų pardavimo būdas, kai neribojamas potencialių pirkėjų skaičius, o pirkimo–pardavimo sutartys sudaromos su didžiausią kainą pasiūliusiais pirkėjais.

2.5. **Žaliavinės medienos ir (ar) miško kirtimo liekanų pirkėjas** (toliau – pirkėjas) – fizinis ar juridinis asmuo, taip pat užsienio valstybėje įsteigta organizacija, neturinti juridinio asmens statuso, tačiau turinti civilinį teisnumą pagal tos valstybės įstatymus, arba užsienio valstybės juridinio asmens ar užsienio valstybėje įsteigtos organizacijos, neturinčios juridinio asmens statuso, tačiau turinčios civilinį teisnumą pagal tos valstybės įstatymus, filialas, Prekybos valstybiniuose miškuose pagaminta žaliavine mediena ir miško kirtimo liekanomis tvarkos aprašo nustatyta tvarka perkantys žaliavinę medieną ir (ar) miško kirtimo liekanas.

2.6. **Žaliavinės medienos ir (ar) miško kirtimo liekanų pardavėjo sandėlis** – patogi privažiuoti ir pakrauti medieną į medienvežį vieta, kurioje sandėliuojama ne mažiau kaip 25 ktm vieno sortimento ar miško kirtimo liekanų.

2.7. **Žaliavinės medienos sortimentas** (toliau – sortimentas) – nustatytos paskirties žaliavinė mediena.

2.8. Kitos Tvarkos apraše naudojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos Lietuvos Respublikos civiliniame kodekse, Lietuvos Respublikos miškų įstatyme.

II SKYRIUS PREKYBOS ŽALIAVINE MEDIENA IR MIŠKO KIRTIMO LIEKANOMIS

ORGANIZAVIMAS

3. Miškų urėdijai (toliau – urėdija) per jos regioninius padalinius vykdant didmeninę prekybą žaliavine mediena ir (ar) miško kirtimo liekanomis (toliau – mediena) per elektroninę medienos pardavimo sistemą (toliau – EMPS), aukcionus medienos pirkimo–pardavimo sutartims (toliau – sutartis) sudaryti urėdija inicijuoja ir EMPS administratorius organizuoja aukcionus:

3.1. ilgalaikėms (nuo 3 iki 10 metų) sutartims sudaryti. Urėdijos regioninis padalinys teikia pardavimui ne mažiau kaip 50 procentų per kalendorinius metus planuojamo pagaminti kiekvieno sortimento ir miško kirtimo liekanų kiekio, įskaitant kiekį pagal anksčiau sudarytas ilgalaikes sutartis. Atsižvelgus į vidinės miškotvarkos projekto galiojimo terminą, planuojamus metinių miško kirtimų kiekio pasikeitimus, urėdijos regioninio padalinio teikiamam parduoti sortimentui ar miško kirtimo liekanoms ilgalaikės sutarties terminas skelbiamas iš anksto kartu su kita Tvarkos aprašo 13 punkte pateikta informacija;

3.2. pusmetinėms sutartims (6 mėnesių) 2 kartus per metus sudaryti. Urėdijos regioninis padalinys teikia pardavimui ne mažiau kaip 30 procentų per kalendorinius metus planuojamo pagaminti kiekvieno sortimento ir miško kirtimo liekanų kiekio (įskaitant kiekį pagal galiojančias ilgalaikes sutartis), skaičiuojamo kartu su kalendorinio pusmečio pradžioje likusiu pagamintos medienos kiekiu; atitinkamos medienos kiekis aukcionuose pusmetinėms sutartims sudaryti negali būti mažesnis kaip 60 procentų ateinančiam pusmečiui turimų įsipareigojimų pagal ilgalaikes sutartis. Šios nuostatos gali būti netaikomos, kai iš per kalendorinius metus planuojamo pagaminti kiekvieno sortimento ir miško kirtimo liekanų kiekio atėmus įsipareigojimus pagal iki pusmetinio aukciono sudarytas ilgalaikes sutartis, tokioms sutartims sudaryti lieka mažiau kaip 30 procentų per kalendorinius metus planuojamo pagaminti kiekvieno sortimento ir miško kirtimo liekanų kiekio. Tokiu atveju, atėmus įsipareigojimus pagal sudarytas ilgalaikes sutartis iki pusmetinio aukciono, likęs atitinkamo sortimento ar miško kirtimo liekanų kiekis teikiamas pardavimui aukcione pusmetinėms sutartims sudaryti;

3.3. trumpalaikėms sutartims (iki 3 mėnesių) sudaryti. Urėdija teikia pardavimui regioniniuose padaliniuose pagamintą medieną ir aukcionuose ilgalaikėms ir pusmetinėms sutartims sudaryti pateiktą, bet nenupirtą medieną.

4. Likus 4 darbo dienoms iki aukcionų ilgalaikėms ir pusmetinėms sutartims sudaryti pradžios, iki aukcionų trumpalaikėms sutartims sudaryti likus ne mažiau kaip 2 darbo dienoms, urėdija ar jos regioninis padalinys EMPS administratoriui per EMPS pateikia sąrašą pirkėjų, kurie neatsiskaitė sutartyse numatytais terminais už perduotą medieną. EMPS administratorius ne vėliau kaip per vieną darbo dieną nuo informacijos gavimo dienos sustabdo šių pirkėjų teisę dalyvauti aukcionuose, kol bus atsiskaityta už medieną. Vėluojančiam atsiskaityti pirkėjui atsiskaičius už perduotą medieną, urėdija ar jos regioninis padalinys, gavęs šią informaciją, ne vėliau kaip kitą darbo dieną nuo atsiskaitymo dienos apie tai informuoja EMPS administratorių, kuris ne vėliau kaip kitą darbo dieną nuo informacijos gavimo dienos atnaujinama tokio pirkėjo teisę dalyvauti aukcionuose.

III SKYRIUS EMPS ADMINISTRATORIUS

5. EMPS administratorius:

5.1. organizuoja aukcionus ilgalaikėms, pusmetinėms ir trumpalaikėms sutartims sudaryti Tvarkos apraše nustatyta tvarka;

5.2. Tvarkos apraše nustatyta tvarka nagrinėja pirkėjų ir pardavėjų pretenzijas;

5.3. pagal urėdijos pateiktą informaciją EMPS interneto svetainėje ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo informacijos gavimo dienos paskelbia ir atnaujinama informaciją apie sutarčių vykdymo eigą: urėdijos regioninio padalinio pavadinimas, pirkėjo pavadinimas (jei fizinis asmuo – vardo ir

pavardės inicialai), sutarties data, sutarties tipas (ilgalaikė, pusmetinė ar trumpalaikė), sutartyje įrašytas kiekis ir pirkėjui perduotas medienos kiekis. Šią informaciją iki kiekvieno mėnesio 10 darbo dienos EMPS administratoriui privalo teikti urėdija;

5.4. skelbia ir atnaujina sąrašą pirkėjų, kuriems sustabdyta teisė dalyvauti aukcionuose nurodydamas priežastį ir laikotarpį. Šią informaciją skelbia ar atnaujina ne vėliau kaip kitą darbo dieną nuo pirkėjo teisės dalyvauti šiuose aukcionuose sustabdymo ar atnaujintos informacijos gavimo dienos;

5.5. tvarko pagal Tvarkos aprašo 6 ir 7 punktus registruotų EMPS dalyvių (toliau – EMPS dalyvis) pateiktus asmens duomenis ir komercinės paslapties požymius atitinkančią informaciją vadovaudamasis tokių duomenų ir informacijos tvarkymą ir apsaugą reglamentuojančiais teisės aktais.

IV SKYRIUS DALYVAVIMO AUKCIONUOSE SĄLYGOS

6. Asmenys, norintys dalyvauti aukcionuose, turi užsiregistruoti EMPS – užpildyti ir pasirašyti EMPS registracijos anketą, EMPS administratoriui pateikti Juridinių asmenų registro duomenis (jei fizinis asmuo – asmens dokumento kopiją) ir rašytinius paaiškinimus, pagrindžiančius anketos informaciją. Jeigu registracijos anketą pasirašo ne juridinio asmens vadovas, pateikiamas ir juridinio asmens vadovo pasirašytas, patvirtintas antspaudu (kai pareiga turėti antspaudą nustatyta juridinio asmens steigimo dokumentuose arba įstatymuose) įgaliojimas.

7. EMPS administratorius aktyvuoja EMPS sistemoje Tvarkos aprašo 6 punkte nustatyta tvarka užsiregistravusius asmenis ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo užpildytos registracijos anketos ir visų dokumentų ir (ar) rašytinių paaiškinimų pateikimo.

8. Visi EMPS dalyvio ir (ar) jo įgalioto atstovo EMPS pateikti pirkimo pasiūlymai ir (ar) sudaryti sandoriai laikomi tinkamai įformintais ir teisiškai įpareigojančiais EMPS dalyvį. EMPS dalyvio ir (ar) jo įgalioto asmens pateikti pirkimo pasiūlymai fiksuojami kaip įrašas EMPS ir laikoma, kad pasiūlymas pateiktas.

9. Prieš aukcionus ilgalaikėms ir pusmetinėms sutartims sudaryti pirkėjas privalo:

9.1. ne vėliau kaip prieš 5 darbo dienas iki aukciono pradžios arba prieš 4 darbo dienas iki pakartotinio aukciono pradžios užsiregistruoti EMPS interneto svetainėje į organizuojamą aukcioną. Registruotis gali tik EMPS dalyviai;

9.2. ne vėliau kaip prieš 4 darbo dienas iki aukciono arba pakartotinio aukciono pradžios į EMPS administratoriaus sąskaitą pervesti Tvarkos aprašo 10 punkte nurodytą pradinį įnašą už perkamą medienos kiekį.

10. Pradinis aukcionams ilgalaikėms ir pusmetinėms sutartims sudaryti įnašas yra:

10.1. ketinant pirkti iki 100 ktm medienos, – 100 eurų;

10.2. ketinant pirkti nuo 101 iki 1 000 ktm medienos, – 1 000 eurų;

10.3. ketinant pirkti nuo 1 001 iki 5 000 ktm medienos, – 3 000 eurų;

10.4. ketinant pirkti nuo 5 001 iki 10 000 ktm medienos, – 5 000 eurų;

10.5. ketinant pirkti daugiau kaip 10 000 ktm medienos, – 10 000 eurų.

11. Aukcionų trumpalaikėms sutartims sudaryti pradinio įnašo dydis, jo teikimo, naudojimo ir gražinimo tvarka:

11.1. prieš teikdami pirkimo pasiūlymus aukcionuose, pirkėjai privalo ne vėliau kaip prieš 1 darbo dieną iki aukciono dienos pervesti į EMPS administratoriaus EMPS interneto svetainėje nurodytą banko sąskaitą pradinį įnašą, kuris lygus 3 procentams nuo ketinamos įsigyti medienos vertės, skaičiuojant pagal parduodamos atitinkamos medienos svertinę pradinę pardavimo kainą (šią kainą EMPS administratorius skelbia EMPS interneto svetainėje), tačiau visada ne mažiau kaip 100 eurų ir ne daugiau kaip 10 000 eurų. Pradinis įnašas laikomas gautu, kai mokėjimo pavedimas įskaitomas į EMPS administratoriaus EMPS interneto svetainėje nurodytą banko sąskaitą;

11.2. atsižvelgus į pradinio įnašo vertę, pirkėjui EMPS nustatomas maksimalus galimos įsigyti medienos kiekis pagal Tvarkos aprašo 28.1 ar 44.3 papunkčius;

11.3. pirkėjui pateikus pasiūlymą pirkti medieną, pagal Tvarkos aprašo 11.1 papunktį apskaičiuojama pradinio įnašo dalis EMPS rezervuojama iki aukciono pabaigos. Paskelbus galutinius aukciono rezultatus:

11.3.1. aukcioną laimėjusių pirkėjų pradinio įnašo atitinkama laimėtam medienos kiekiui dalis (apskaičiuojama taikant pradinę medienos pardavimo kainą) ne vėliau kaip per 2 darbo dienas nuo aukciono vykdymo dienos pervedama pardavėjui ir laikoma dalies kainos pardavėjui sumokėjimu (avansu) už nupirktą medieną;

11.3.2. Tvarkos aprašo 11.3.1 papunktyje nurodytų aukcioną laimėjusių pirkėjų atitinkama nelaimėtam medienos kiekiui pradinių įnašų (apskaičiuojama taikant pradinę medienos pardavimo kainą) rezervacija ir nelaimėjusių pirkėjų rezervuotų pradinių įnašų rezervacija panaikinama. Panaikinus rezervaciją, pirkėjas turi teisę susigrąžinti pradinį įnašą arba jį panaudoti kituose aukcionuose. Norėdamas susigrąžinti pradinį įnašą, pirkėjas per EMPS inicijuoja pradinio įnašo grąžinimą. Pradinis įnašas grąžinamas ne vėliau kaip per 2 darbo dienas nuo pradinio įnašo grąžinimo inicijavimo;

11.4. pirkėjas per EMPS informuojamas apie pradinio įnašo pateikimo, rezervavimo, rezervavimo panaikinimo, pervedimo pardavėjui ir grąžinimo istoriją.

V SKYRIUS

AUKCIONAI ILGALAIKĖMS IR PUSMETINĖMS SUTARTIMS SUDARYTI

12. EMPS administratorius, raštu suderinęs su urėdija, nustato aukcionų ilgalaikėms ir pusmetinėms sutartims sudaryti pradžios ir pabaigos laiką, ir ne vėliau kaip prieš 10 darbo dienų iki aukciono arba prieš 6 darbo dienas iki pakartotinio aukciono šiems sutartims sudaryti pradžios EMPS interneto svetainėje paskelbia tikslų šių aukcionų pradžios ir pabaigos laiką.

13. EMPS administratoriui paskelbus aukciono pradžios laiką, urėdija per regioninius padalinius ne vėliau kaip prieš 10 darbo dienų iki aukciono pradžios arba ne vėliau kaip 6 darbo dienas iki pakartotinio aukciono pradžios EMPS interneto svetainėje skelbia urėdijos EMPS administratoriui pateiktas tipines sutarties sąlygas, pranešimą apie planuojamą parduoti medieną ir nurodo:

13.1. planuojamų parduoti sortimentų pagal medžių rūšis, kokybės klases, stambumą (stambumo klasėmis skirstomiems sortimentams nurodoma stambumo klasės santrumpa), ilgį (nurodomi nepagamintos medienos ilgio klasės santrumpa ir ilgio intervalas), kiekį ir miško kirtimo liekanų kiekį. Atitinkamos medienos kiekis aukcionuose pusmetinėms sutartims sudaryti turi būti ne mažesnis kaip 25 ktm. Aukcionuose ilgalaikėms sutartims sudaryti atitinkamos medienos kiekis turi būti ne mažesnis kaip 200 ktm. Į kokybės klases skirstomi sortimentai aukcione parduodami tokia tvarka: A ir D kokybės klasės – atskirai, B ir C kokybės klasės – kartu. Stambumo klasėmis skirstomi sortimentai aukcione parduodami tokia tvarka: Sm stambumo klasės – atskirai, Vd ir St stambumo klasės – kartu;

13.2. medienos pardavimo pradinę kainą (be pridėtinės vertės mokesčio) eurais už 1 ktm; pakartotiniuose aukcionuose nurodoma ir kaina, už kurią mediena neparduota paskutiniajame aukcione;

13.3. miško kirtimo liekanų pardavimo vietą (pardavėjo sandėlis ar kirtavietė);

13.4. jei sudaromos ilgalaikės sutartys, įvertinus Tvarkos aprašo 3.1 papunkčio nuostatas, – sutarties terminą.

14. EMPS administratorius, likus 3 darbo dienoms iki aukciono arba pakartotinio aukciono pradžios, EMPS patvirtina Tvarkos aprašo 10 punkte nustatytą pradinį įnašą sumokėjusių pirkėjų registraciją į aukcioną. Vadovaudamasis Tvarkos aprašo 10 punkto nuostatomis, EMPS administratorius patvirtintiems pirkėjams nustato maksimalų ketinamos pirkti medienos kiekį

atsižvelgdamas į pervestą pradinį įnašą.

15. Jeigu pirkėjas laiku nesumokėjo pradinio įnašo, EMPS administratorius netvirtina pirkėjo registracijos į aukcioną. Apie šį faktą pirkėjas informuojamas per EMPS iš karto, bet ne vėliau kaip per 1 darbo dieną pasibaigus pradinio įnašo sumokėjimo terminui.

16. Pirkėjas, kurio registracijos į aukcioną EMPS administratorius nepatvirtino, likus ne mažiau kaip 2 darbo dienoms iki aukciono pradžios, EMPS administratoriui gali pareikšti pretenziją raštu dėl registracijos į aukcioną nepatvirtinimo. EMPS administratorius, likus ne mažiau kaip 1 darbo dienai iki aukciono pradžios, turi išnagrinėti pretenziją ir priimti sprendimą patvirtinti registraciją į aukcioną arba motyvuotu sprendimu atsisakyti tai padaryti. Apie šį sprendimą EMPS administratorius per EMPS informuoja pareiškėją likus ne mažiau kaip 1 darbo dienai iki aukciono pradžios.

17. Aukcionas prasideda Tvarkos aprašo 12 punkte nustatytu laiku ir trunka 5 darbo dienas. Patvirtintas pirkėjas aukciono metu per EMPS gali pateikti pasiūlymą ir atskirai kiekvienam sortimentui ar miško kirtimo liekanoms, ir visai medienai įsigyti. Šiame pasiūlyme pirkėjas nurodo:

17.1. ketinamos įsigyti pagal urėdijos paskelbtas sąlygas aukcione parduodamos medienos kiekį. Aukcione pusmetinėms sutartims sudaryti ketinamos pirkti atitinkamos medienos kiekis negali būti mažesnis kaip 25 ktm ir ne didesnis už pardavėjo planuojamą parduoti medienos kiekį. Aukcione ilgalaikėms sutartims sudaryti ketinamos pirkti atitinkamos medienos kiekis negali būti mažesnis kaip 200 ktm ir ne didesnis už urėdijos planuojamą parduoti medienos kiekį;

17.2. siūlomą kainą eurais (be pridėtinės vertės mokesčio) už 1 ktm ketinamos įsigyti medienos, kuri negali būti mažesnė už pradinę urėdijos pasiūlytą kainą.

18. Aukciono metu EMPS administratorius ir kiti EMPS vartotojai neturi teisės matyti ir (ar) koreguoti pirkėjų pasiūlymuose pateiktos informacijos.

19. Pasibaigus aukcionui, EMPS automatiškai nustato didžiausią kainą pasiūliusių pirkėjų sąrašą, kuriame nurodomi aukcioną laimėję pirkėjai, privalantys pasirašyti sutartis. Šis sąrašas paskelbiamas EMPS interneto svetainėje ne vėliau kaip kitą darbo dieną pasibaigus aukcionui. Urėdija ar jos regioninis padalinys privalo raštu pranešti EMPS administratoriui apie pasirašytas ir nepasirašytas sutartis ne vėliau kaip per 1 darbo dieną pasibaigus Tvarkos aprašo 23 punkte nurodytam terminui pasirašyti sutartis. EMPS administratorius aukciono dalyvių (pirkėjų) pradinį įnašą:

19.1. grąžina aukciono nelaimėjusiems pirkėjams ne vėliau kaip per 1 darbo dieną pasibaigus aukcionui;

19.2. grąžina laimėjusiems aukcioną ir sutartis pasirašiusiems pirkėjams ne vėliau kaip per 3 darbo dienas pasibaigus terminui pasirašyti sutartis;

19.3. aukcioną laimėjusių, tačiau sutarties per nustatytą terminą nepasirašiusių pirkėjų, – perveda urėdijai kaip minimalius neįrodinėjamus urėdijos nuostolius ne vėliau kaip per 3 darbo dienas pasibaigus terminui pasirašyti sutartis;

19.4. urėdijai per nustatytą terminą nepasirašius sutarties, – grąžina aukcioną laimėjusiam pirkėjui ne vėliau kaip per 3 darbo dienas pasibaigus terminui pasirašyti sutartis.

20. Jeigu nepatvirtinama nė vieno pirkėjo registracija į aukcioną arba nėra nė vieno aukciono laimėtojo, aukcionas laikomas neįvykusi. Neįvykus aukcionui arba jo metu pardavus mažiau kaip 50 proc. planuotos parduoti atitinkamos medienos, iš anksto su EMPS administratoriumi suderinusi laiką, urėdija inicijuoja pakartotinį aukcioną Tvarkos aprašo 12–19 punktuose aprašyta tvarka.

21. Kiekviename pakartotiniame aukcione, atsižvelgdama į paskutiniojo aukciono rezultatus, įvertinusi situaciją medienos rinkoje, vadovaudamasi efektyvaus ir racionalaus valstybės turto naudojimo principais, urėdija turi teisę paskutiniojo aukciono pradinę pardavimo kainą sumažinti iki 20 proc. (apvalinant į didesnę pusę 0,5 Eur/ktm intervalu). Urėdija neteikia medienos pakartotiniam aukcionui pusmetinėms ir (ar) ilgalaikėms sutartims sudaryti, jei pardavimo pradinė kaina yra mažesnė už medienos savikainą, kuri apskaičiuojama prie urėdijos medienos ruošos išlaidų 1 ktm (žaliavinei medienai apskaičiuojama pagal urėdijos einamųjų metų metinę pajamų ir

išlaidų sąmatą, dalijant parduotos žaliavinės medienos ruošos išlaidas (tūkst. Eur) iš parduodamos žaliavinės medienos kiekio (tūkst. ktm)) pridėdant urėdijos einamiesiems metams rezerve suformuotą miško atkūrimo dalies lėšų atidėjinį, tenkantį 1 ktm iškirstos medienos (miško kirtimo liekanoms miško atkūrimo atidėjinys neskaiciuojamas). Kai pardavimo pradinė kaina yra mažesnė už medienos savikainą, urėdija gali teikti medieną pakartotiniam aukcionui pusmetinėms ir (ar) ilgalaikėms sutartims sudaryti šiais atvejais:

21.1. po stichinių nelaimių miškuose, kai nustatomos specialiosios apsaugos ir stichinių nelaimių padarinių šalinimo miškuose priemonės;

21.2. siekiant išvengti pagamintos medienos savybių pablogėjimo;

21.3. siekiant užtikrinti Tvarkos aprašo 3.2 papunkčio, 22 ir 50 punktų nuostatų, susijusių su aukcionais pusmetinėms sutartims sudaryti, įgyvendinimą;

21.4. kai tokia mediena bus pagaminama siekiant užtikrinti pagal ilgalaikes sutartis parduotų sortimentų pateikimą pirkėjams;

21.5. kai atskirame miško kirtimo plote visų numatomų pagaminti sortimentų ir miško kirtimo liekanų vidutinė svertinė 1 ktm kaina didesnė už medienos savikainą.

22. Aukcione ilgalaikėms sutartims sudaryti (kai pradiniam aukcione parduota ne mažiau kaip 50 proc. planuotos parduoti atitinkamos medienos kiekio) ir (ar) pakartotiniame aukcione ilgalaikėms sutartims sudaryti neparduotas atitinkamos medienos kiekis parduodamas aukcionuose trumpalaikėms sutartims sudaryti. Atitinkamos medienos kiekis, skirtas pusmetinėms sutartims sudaryti, parduodamas aukcionuose trumpalaikėms sutartims sudaryti, kai pusmetiniuose ir (ar) pakartotiniuose pusmetiniuose aukcionuose parduota ne mažiau kaip 50 proc. planuotos parduoti atitinkamos medienos kiekio.

23. Aukcioną laimėjęs pirkėjas ir urėdija ar jos regioninis padalinys per 10 darbo dienų pasibaigus aukcionui privalo pasirašyti sutartį. Jeigu pirkėjas nepasirašo sutarties, EMPS administratorius tokiam pirkėjui dalyvaujant aukcionuose vienerius metus nuo informacijos apie nepasirašytą sutartį gavimo dienos taiko dvigubai didesnius nei nustatyta Tvarkos aprašo 10 punkte ir 11.1 papunktyje pradinio įnašo dydžius. Aukcioną laimėjusiam pirkėjui per nustatytą terminą nepasirašius sutarties, urėdija ar jos regioninis padalinys, pasibaigus šiam terminui, per 3 darbo dienas raštu informuoja kitą pagal didžiausią kainą pasiūliusių pirkėjų sąrašą esantį pageidaujamo kiekio negavusį pirkėją, kuris įgyja teisę per 10 darbo dienų nuo informavimo pasirašyti sutartį su urėdija už jo pasiūlytą kainą. Teisę pasirašyti sutartį įgyja vis kitas pagal didžiausią kainą pasiūliusių pirkėjų sąrašą esantis pageidaujamo kiekio negavęs pirkėjas, kol pasirašoma sutartis. Jei nė vienas pirkėjas sutarties nepasirašo, organizuojamas pakartotinis aukcionas arba, jei pakartotinis aukcionas vyko, mediena parduodama aukcione trumpalaikėms sutartims sudaryti. Urėdijai ar jos regioniniam padaliniiui per nustatytą terminą nepasirašius sutarties, urėdija, pasibaigus šiam terminui, per 3 darbo dienas sumoka aukcioną laimėjusiam pirkėjui Tvarkos aprašo 10 punkte nustatyto pradinio įnašo dydžio baudą.

24. Jeigu aukcioną pusmetinėms sutartims sudaryti laimėjusiam pirkėjui pagal aukciono rezultatus liko mažiau kaip 25 ktm medienos, o aukcioną ilgalaikėms sutartims sudaryti laimėjusiam pirkėjui pagal aukciono rezultatus liko mažiau kaip 200 ktm medienos, jis turi teisę atsisakyti pasirašyti sutartį, t. y. atsisakyti pirkti aukcione įgytos medienos, ir jam Tvarkos aprašo 23 punkte numatytos sankcijos netaikomos.

VI SKYRIUS

AUKCIONAI TRUMPALAIKĖMS SUTARTIMS SUDARYTI

25. Aukcionai trumpalaikėms sutartims sudaryti organizuojami EMPS interneto svetainėje paskelbtu laiku kiekvieną savaitę. Jeigu diena yra valstybinės šventės ir (ar) nedarbo diena, – tą dieną aukcionas neorganizuojamas.

26. Urėdija per regioninius padalinius ne vėliau kaip prieš 3 darbo dienas iki aukciono

pradžios skelbia urėdijos EMPS administratoriui pateiktas tipines sutarties sąlygas ir teikia medienos pardavimo pasiūlymą nurodydama:

26.1. planuojamų parduoti sortimentų pagal medžių rūšis, kokybės klases, stambumą (stambumo klasėmis skirstomiems sortimentams nurodoma stambumo klasės santrumpa), ilgį (nurodomi ilgio klasės santrumpa ir tikslus ilgis metrais), kiekį ir miško kirtimo liekanų pagal medžių rūšių grupes (spygliuočių, lapuočių ar mišrios) kiekį. Kiekvieno sortimento ar miško kirtimo liekanų kiekis turi būti ne mažesnis kaip 25 ktm. Į kokybės klases skirstomi sortimentai aukcione parduodami tokia tvarka: A ir D kokybės klasės – atskirai, B ir C kokybės klasės – kartu. Į stambumo klases skirstomi sortimentai aukcione parduodami tokia tvarka: Sm stambumo klasės – atskirai, Vd ir St stambumo klasės – kartu;

26.2. kiekvieno sortimento ir miško kirtimo liekanų pardavimo pradinę kainą (be pridėtinės vertės mokesčio) eurais už 1 ktm;

26.3. miško kirtimo liekanų pardavimo vietą (pardavėjo sandėlis ar kirtavietė) ir koordinates, jeigu parduodama kirtavietėje.

27. Pirkėjas, likus ne mažiau kaip 1 darbo dienai iki aukciono pradžios, susitaręs su pardavėju, turi teisę vietoje apžiūrėti aukcione parduodamą medieną.

28. Iki aukciono pradžios pirkėjas:

28.1. nurodo ketinamos pirkti medienos kiekį pagal urėdijos paskelbtas aukciono sąlygas. Aukcione ketinamos pirkti atitinkamos medienos kiekis turi būti ne mažesnis kaip 25 ktm ir ne didesnis už urėdijos planuojamą parduoti atitinkamos medienos kiekį;

28.2. pateikia pirkimo pasiūlymo kainą eurais (be pridėtinės vertės mokesčio) ją fiksuojant 0,25 Eur/ktm intervalu už ketinamą įsigyti atitinkamą medieną (su transportavimo išlaidomis);

28.3. transportavimo išlaidų lentelėje įrašo, išskyrus atvejus, kai aukcionas vykdomas pagal Tvarkos aprašo 44 punkte aprašytą prekybos procedūrą, kiek pirkėjui kainuoja 1 ktm atitinkamos medienos transportavimas iš kiekvieno urėdijos regioninio padalinio:

28.3.1. transportavimo išlaidas, kurios fiksuojamos 0,25 Eur/ktm intervalu;

28.3.2. pirkdamas malkinę medieną ir miško kirtimo liekanas, pirkėjas turi teisę nurodyti maksimalų kiekį, kokį nori pirkti iš urėdijos konkretaus regioninio padalinio;

28.3.3. transportavimo išlaidų lentelėje pirkėjas gali pažymėti urėdijos regioninius padalinius, iš kurių administruojamos teritorijos nepageidauja pirkti medienos;

28.3.4. prasidėjus aukcionui, transportavimo išlaidų lentelės duomenų keisti negalima.

29. Aukcionas trumpalaikėms sutartims sudaryti vykdomas Tvarkos aprašo VII skyriuje nustatyta tvarka.

30. Jeigu aukcione pirkėjai nepateikia nė vieno pirkimo pasiūlymo arba nėra nė vieno aukciono laimėtojo, aukcionas laikomas neįvykusi. Neįvykus aukcionui arba pardavus ne visą planuotą parduoti medienos kiekį, pakartotinis nenupirktos medienos aukcionas organizuojamas Tvarkos aprašo 25–29 punktuose nustatyta tvarka. Urėdijos regioninių padalinių medienos pakartotiniai aukcionai organizuojami, kol mediena parduodama. Urėdija neteikia medienos pakartotiniam aukcionui, jei pardavimo pradinė kaina yra mažesnė už medienos savikainą, kuri apskaičiuojama prie urėdijos medienos ruošos išlaidų 1 ktm (žaliavinei medienai apskaičiuojama pagal urėdijos einamųjų metų metinę pajamų ir išlaidų sąmatą, dalijant parduotos žaliavinės medienos ruošos išlaidas (tūkst. Eur) iš parduodamos žaliavinės medienos kiekio (tūkst. ktm)) pridėdant urėdijos einamiesiems metams rezerve suformuotą miško atkūrimo dalies lėšų atidėjinį, tenkantį 1 ktm iškirstos medienos (miško kirtimo liekanoms miško atkūrimo atidėjinys neskaičiuojamas). Kai pardavimo pradinė kaina yra mažesnė už medienos savikainą, urėdija gali teikti medieną pakartotiniam aukcionui šiais atvejais:

30.1. po stichinių nelaimių miškuose, kai nustatomos specialiosios apsaugos ir stichinių nelaimių padarinių šalinimo miškuose priemonės;

30.2. siekiant išvengti pagamintos medienos savybių pablogėjimo;

30.3. kai atskirame miško kirtimo plote visų numatomų pagaminti sortimentų ir miško kirtimo

liekanų vidutinė svartinė 1 ktm kaina didesnė už medienos savikainą.

31. Kiekviename pakartotiniame aukcione urėdija, atsižvelgdama į paskutiniojo aukciono rezultatus, įvertinusi situaciją medienos rinkoje, vadovaudamasi efektyvaus ir racionalaus valstybės turto naudojimo principais, turi teisę atitinkamos medienos paskutiniojo aukciono pradinę pardavimo kainą sumažinti iki 20 proc. (apvalinant į didesnę pusę 0,5 Eur/ktm intervalu). Kad mediena parduodama pakartotinai, skelbiama kiekvieno aukciono pardavimo pasiūlymų suvestinėje.

VII SKYRIUS

AUKCIONŲ TRUMPALAIKĖMS SUTARTIMS SUDARYTI VYKDYMO TVARKA

32. Aukcionai trumpalaikėms sutartims sudaryti dėl kiekvieno sortimento ar jų grupių ir miško kirtimo liekanų vyksta skirtingomis savaitės dienomis (toliau – aukciono diena) paskirstant atitinkamą medieną per aukcionų dienas, kad pirkėjai, dalyvaujantys aukcionuose tik dėl atitinkamos medienos, turėtų jungtis prie EMPS kuo rečiau. Tikslų aukcionų tvarkaraštį, kokiomis savaitės dienomis ir valandomis atitinkama mediena ar jos grupėmis prekiaujama, EMPS administratorius skelbia EMPS interneto svetainėje.

33. Aukcionai dėl visos urėdijos regioniniuose padaliniuose parduodamos atitinkamos medienos vykdomi vienu metu.

34. Kiekvieno urėdijos regioninio padalinio parduodamai atitinkamai medienai urėdija aukcione teikia po vieną pardavimo pasiūlymą.

35. Pirkėjas konkrečiame aukcione gali teikti vieną norimos įsigyti medienos pirkimo pasiūlymą, kurio kainą aukciono metu galės didinti pagal Tvarkos aprašo 37 punkto nuostatas.

36. Aukcionas vyksta etapais, kurių metu pirkėjai gali didinti kainą už norimą įsigyti medieną. EMPS administratorius, įvertinęs aukciono trukmę, aukciono etapo metu parduodamų sortimentų skaičių, medienos kiekį ir teikiančių pirkimo pasiūlymus pirkėjų skaičių, nustato kiekvieno aukciono etapo trukmę.

37. Aukciono etapo metu:

37.1. parduodamas visas urėdijos pardavimui teikiamas atitinkamos medienos kiekis;

37.2. pirkėjai neturi teisės keisti pirkimo pasiūlyme įrašyto medienos kiekio ar mažinti kainos;

37.3. galioja iki aukciono pradžios ar ankstesniuose aukciono etapuose pirkėjo pateikta pirkimo pasiūlymo kaina (su transportavimo išlaidomis). Pirkėjai, norėdami įsigyti atitinkamos medienos kiekį, gali didinti pirkimo pasiūlymo kainą (su transportavimo išlaidomis). Pirkimo pasiūlymo kaina kiekvieno aukciono etapo metu didinama ne mažesne kaip 0,25 Eur/ktm suma (kaina fiksuojama 0,25 Eur/ktm intervalu);

37.4. Pirkėjams EMPS sistemoje nuolat skelbiama:

37.4.1. kokį atitinkamos medienos kiekį pirkėjui pavyksta įsigyti vykstančio aukciono etapo metu pagal pirkėjų prieš aukciono etapą pateiktą pirkimo pasiūlymų kainas (su transportavimo išlaidomis) ir šios medienos preliminarių sandorių svartinį kainos vidurkį (be transportavimo išlaidų);

37.4.2. kokią pirkimo pasiūlymo kainą (su transportavimo išlaidomis) pirkėjas turėtų pasiūlyti norėdamas įsigyti visą savo pasiūlyme įrašytą atitinkamos medienos kiekį;

37.4.3. pirkėjui galimas pasirinkti tarpines atitinkamos medienos pirkimo pasiūlymo kainos ir už ją galimo įsigyti medienos kiekio kombinacijas;

37.5. pirkėjas, norėdamas padidinti pirkimo pasiūlymo kainą (su transportavimo išlaidomis), gali (pasirinktinai):

37.5.1. įrašyti savo pirkimo pasiūlymo kainą;

37.5.2. pasirinkti vieną iš EMPS nurodytų galimų atitinkamos medienos pirkimo pasiūlymo kainos ir už ją galimo įsigyti medienos kiekio kombinacijų, kaip nurodyta Tvarkos aprašo 37.4.2 ir 37.4.3 papunkčiuose.

38. Pasibaigus kiekvienam aukciono etapui, EMPS automatiškai sudaroma visų aukciono etapo metu pateiktų ir galiojančių pirkimo ir pardavimo pasiūlymų eilė tokia tvarka:

38.1. pasiūlymų eilė sudaroma pagal procentinį pirkimo pasiūlymo kainos (be transportavimo išlaidų) ir urėdijos regioninio padalinio atitinkamos medienos pardavimo pradinės kainos skirtumą mažėjimo tvarka. Siūloma pirkimo kaina už urėdijos regioninio padalinio medieną apskaičiuojama iš pirkėjo pirkimo pasiūlymo kainos (su transportavimo išlaidomis) atėmus pirkėjo transportavimo išlaidų lentelėje įrašytas transportavimo išlaidas;

38.2. jeigu dviejuose ar daugiau pirkimo ir pardavimo pasiūlymuose apskaičiuotas pasiūlymų kainų procentinis skirtumas vienodas, tačiau pirkėjai ir urėdijos regioniniai padaliniai nesutampa, pasiūlymų eilėje pirkėjai ir regioniniai padaliniai išdėstomi pagal pardavimo pasiūlymų įvedimo laiką prioriteto tvarka (pirmesnis įrašomas anksčiau pateiktas pasiūlymas);

38.3. jeigu dviejuose ar daugiau pirkimo ir pardavimo pasiūlymuose apskaičiuotas pasiūlymų kainų procentinis skirtumas yra vienodas ir sutampa urėdijos regioninis padalinys (tas pats pardavimo pasiūlymas vienodomis sąlygomis gretinamas su keliais pirkimo pasiūlymais), šie pasiūlymai yra lygiaverčiai ir jiems suteikiamas tas pats pasiūlymų eilės numeris;

38.4. jeigu dviejuose ar daugiau pirkimo ir pardavimo pasiūlymuose apskaičiuotas pasiūlymų kainų procentinis skirtumas yra vienodas ir sutampa pirkėjas (tas pats pirkimo pasiūlymas yra vienodomis sąlygomis gretinamas su keliais pardavimo pasiūlymais), šie pasiūlymai yra lygiaverčiai ir jiems suteikiamas tas pats pasiūlymų eilės numeris.

39. Pasibaigus kiekvienam aukciono etapui, preliminarus sandorio medienos kiekis EMPS automatiškai nustatomas pagal pasiūlymų eilę paskirstant siūlomą parduoti medienos kiekį. Jeigu yra pateikti lygiaverčiai pasiūlymai, kuriems suteiktas tas pats pasiūlymų eilės numeris:

39.1. kai urėdijos regioninio padalinio pardavimo pasiūlymas vienodomis sąlygomis gretinamas su keliais pirkimo pasiūlymais:

39.1.1. jeigu siūlomo parduoti kiekio pakanka visiems lygiaverčius pirkimus pasiūliusiems pirkėjams, – tenkinami visi šie pasiūlymai;

39.1.2. jeigu siūlomo parduoti kiekio nepakanka visiems lygiavertį pirkimą pasiūliusiems pirkėjams, siūlomas kiekis paskirstomas proporcingai pasiūlymų kiekiui, kurį pirkėjai nori įsigyti iš konkretaus urėdijos regioninio padalinio pagal pasiūlymų eilę;

39.2. kai pirkimo pasiūlymas vienodomis sąlygomis gretinamas su kelių urėdijos regioninių padalinių pardavimo pasiūlymais:

39.2.1. prioritetas teikiamas urėdijos regioniniam padaliniai, kuriame likęs didesnis siūlomas kiekis;

39.2.2. jeigu ir kiekis vienodas – prioritetas teikiamas anksčiau užregistruotam pardavimo pasiūlymui.

40. Pasibaigus kiekvienam aukciono etapui, EMPS automatiškai nustatomos urėdijos pagal urėdijos regioninius padalinius parduodamos medienos preliminarų sandorių kainos (be transportavimo išlaidų). Preliminarus sandorio kaina nustatoma įvertinus pagal urėdijos regioninius padalinius parduodamą atitinkamos medienos kiekį ir pirkimo pasiūlymuose (kurių kaina, atėmus transportavimo išlaidas, yra ne mažesnė už parduoti pasiūlytos atitinkamos medienos pardavimo pradinę kainą) įrašytą atitinkamos medienos kiekį ir lygi:

40.1. pardavimo pasiūlymo pardavimo pradinei kainai, jeigu pirkimo pasiūlymų atitinkamos medienos kiekis konkretaus urėdijos regioninio padalinio atitinkamai medienai yra mažesnis už siūlomą parduoti kiekį arba jam lygus;

40.2. pasiūlymų eilėje esančio pirmo neįvykdyto ar iš dalies neįvykdyto pirkimo pasiūlymo (ar kelių lygiaverčių pirkimo pasiūlymų) kainai atėmus transportavimo išlaidas, padidintai 0,25 Eur/ktm (išskyrus iš dalies neįvykdytą ar kelis lygiaverčius iš dalies neįvykdytus pirkimo pasiūlymus), jeigu pirkimo pasiūlymų atitinkamos medienos kiekis konkretaus urėdijos regioninio padalinio atitinkamai medienai yra didesnis už siūlomą parduoti kiekį;

40.3. pirkimo pasiūlymo (ar kelių lygiaverčių pirkimo pasiūlymų) kainai (atėmus

transportavimo išlaidas), jeigu pirkimo pasiūlymų atitinkamos medienos kiekis konkretaus urėdijos regioninio padalinio atitinkamai medienai yra didesnis už siūlomą parduoti kiekį, o pasiūlymų eilėje daugiau nėra neįvykdytų ar iš dalies neįvykdytų pirkimo pasiūlymų.

41. Tvarkos aprašo 39 ir 40 punktuose nustatyta tvarka preliminarinių sandorių kiekis ir kainos nustatinėjami, kol 38 punkte aprašyta tvarka pirkimo ir pardavimo pasiūlymų procentinis kainų skirtumas yra ne neigiamas arba kol patenkinami visi atitinkamos medienos pirkimo pasiūlymai.

42. Jeigu pasibaigus aukciono etapui pagal sudarytą atitinkamos medienos pasiūlymų eilę, palyginti su prieš tai buvusio etapo pasiūlymų eile, pasikeičia preliminarūs sandorių duomenys (pirkėjas, pardavėjas, kiekis ir (ar) kaina) dėl daugiau kaip 5 procentų atitinkamos medienos bendro parduodamo kiekio, aukcionas pratęsimas vienu etapu.

43. Aukciono nepratęsus, jis baigiamas. EMPS automatiškai paskelbiami preliminarūs aukciono rezultatai pagal paskutinio įvykusio etapo preliminarinių sandorių duomenis.

44. Urėdijos aukcionai trumpalaikėms sutartims dėl specifinių savybių turinčių sortimentų ir (ar) miško kirtimo liekanų, apie kurias būtina informuoti pirkėjus paskelbiant EMPS prie atitinkamos parduodamos medienos, vykdomi taip:

44.1. aukcionas vyksta dėl atitinkamos medienos atskirai. Urėdijos kiekvieno regioninio padalinio atitinkama mediena parduodama atskirai;

44.2. aukcionas prasideda EMPS administratoriaus paskirtu laiku;

44.3. aukciono metu pirkėjai EMPS nurodo ketinamos pirkti atitinkamos medienos kiekį ir kainą (be pridėtinės vertės mokesčio) ją fiksuojant 0,25 Eur/ktm intervalu (be transportavimo išlaidų), kuriuos mato visi aukciono dalyviai (pirkimo pasiūlymus pateikę asmenys neskelbiami);

44.4. prasidėjus aukcionui, pirkėjas neturi teisės sumažinti pasiūlyme pirkti įrašytos kainos ar kiekio ir (ar) atšaukti pateikto pasiūlymo;

44.5. jeigu kelių pirkimo pasiūlymų kaina vienoda, prioritetą teikiamas anksčiau pateiktam pirkimo pasiūlymui. Pirkėjui pakeitus pasiūlymo kainą, pasiūlymo pateikimo laiku laikomas kainos pakeitimo laikas;

44.6. pasibaigus aukcionui, EMPS automatiškai paskelbiami preliminarūs sandorių duomenys sudarant didžiausią kainą pasiūliusių ir aukcioną laimėjusių pirkėjų sąrašą.

45. Paskelbus preliminarūs aukciono rezultatus, ne vėliau kaip per 2 valandas aukciono dalyviai turi teisę pareikšti pretenzijas dėl aukciono rezultatų, jei, jų nuomone, dėl netinkamo EMPS veikimo aukcione pateiktas akivaizdžiai klaidingas pasiūlymas ir būtų įvykęs klaidingas sandoris. Tokiu atveju pirkėjas turi teisę pateikti EMPS administratoriui motyvuotą prašymą atšaukti pasiūlymą ir (ar) dėl atšaukimo atsirandančios būtinybės koreguoti ar panaikinti aukciono rezultatus. Vėliau pateiktos pretenzijos nenagrinėjamos.

46. Pateikus pretenziją, EMPS administratorius per 2 EMPS administratoriaus darbo valandas išnagrinėja pretenzijų pagrįstumą ir priima sprendimą. Apie šį sprendimą informuojami pretenzijas pateikę aukciono dalyviai ir (ar) dalyviai, kurių prekybos rezultatai gali pasikeisti patenkinus pretenzijas. Išsamūs EMPS administratoriaus sprendimo motyvai pateikiami tokiems aukciono dalyviams ne vėliau kaip per 5 darbo dienas pasibaigus aukcionui.

47. Pasibaigus pretenzijų pateikimo laikui, jei pretenzijų pateikta – pasibaigus jų nagrinėjimo laikui, EMPS administratorius EMPS interneto svetainėje ne vėliau kaip kitą darbo dieną paskelbia galutinius aukciono rezultatus.

VIII SKYRIUS MEDIENOS KAINŲ NUSTATYMAS

48. Urėdijos regioniniame padalinyje apskaičiuojama atitinkamos medienos pardavimo pradinė kaina lygi:

48.1. per 3 mėnesius iki aukciono mėnesio urėdijos regioniniame padalinyje per paskutinį

aukcioną parduotos atitinkamos medienos vidutinei svertinei kainai;

48.2. jeigu per 3 mėnesius iki aukciono mėnesio urėdijos regioniniame padalinyje neįvyko atitinkamos medienos pardavimo aukcionų, paskutiniojo urėdijoje įvykusio aukciono parduotos atitinkamos medienos vidutinei svertinei kainai.

49. Pardavimo pradinė kaina apvalinama 0,5 Eur/ktm intervalu (į didesnę pusę). Kai sortimentai skirstomi į kokybės ir stambumo klases, kurios parduodamos kartu, pardavimo pradinė kaina skaičiuojama pagal formulę (formulės dedamąsias EMPS pateikia urėdijos regioninis padalinys):

$$\overline{K}_j = \frac{\sum_{j,i} K_{ji} \cdot P_{ji}}{\sum_{j,i} P_{ji}},$$

kur:

\overline{K}_j – j-osios kokybės klasės(-ių) (A, B ir C, D) stambios ir vidutinio stambumo medienos vidutinė svartinė kaina;

K_{ji} – urėdijoje ar jos regioniniame padalinyje per praėjusius 3 mėnesius parduotos j-osios kokybės klasės i-ojo stambumo (stambi, vidutinė) medienos vidutinė svartinė kaina;

P_{ji} – urėdijoje ar jos regioniniame padalinyje per paskutiniuosius 2 metus parduotos j-osios kokybės klasės i-ojo stambumo medienos procentinis dydis.

50. Pusmečio vidutinės svartinės kainos nustatomos urėdijos regioniniame padalinyje pardavus ne mažiau kaip 50 proc. atitinkamos medienos, skirtos pusmetinėms sutartims sudaryti:

50.1. jei pusmetiniame aukcione parduota mažiau kaip 50 proc. pusmetinėms sutartims sudaryti skirtos atitinkamos medienos kiekio, organizuojamas pakartotinis pusmetinis aukcionas;

50.2. jei per pusmetinį aukcioną ir per pakartotinį pusmetinį aukcioną iš viso parduodama ne mažiau kaip 50 proc. pusmetinėms sutartims sudaryti skirtos atitinkamos medienos, vidutinės svartinės atitinkamos medienos kainos nustatomos išvedant svartinį vidurkį iš pusmetinio aukciono ir pakartotinio pusmetinio aukciono parduotos medienos kainos;

50.3. jei pusmetiniame aukcione ir pakartotiniame pusmetiniame aukcione iš viso parduodama mažiau kaip 50 proc. pusmetinėms sutartims sudaryti skirtos atitinkamos medienos kiekio, vėl organizuojamas pakartotinis pusmetinis aukcionas; pusmečio vidutinės svartinės atitinkamos medienos kaina nustatoma pagal visų įvykusių pusmetinių ir pakartotinių pusmetinių aukcionų rezultatus, per kuriuos parduota ne mažiau kaip 50 proc. pusmetinėms sutartims sudaryti skirtos atitinkamos medienos kiekio.

51. Mažmenines prekybos kainas (ne aukcione) nustato urėdija ar jos regioninis padalinys. Informacija apie mažmeninėje prekyboje parduodamą medieną ir jos kainas skelbiama prekybos mediena vietose, urėdijos ar jos regioninio padalinio interneto svetainėje ir kitose vietose. Atitinkamos medienos mažmeninės pardavimo kainos negali būti mažesnės už konkretaus urėdijos regioninio padalinio teritorijoje parduodamos atitinkamos medienos kainas, nustatytas vadovaujantis Tvarkos aprašo 50 punktu.

52. Pagal ilgalaikes sutartis parduodamos medienos kainas urėdija privalo patikslinti per 15 darbo dienų po įvykusio aukciono ar pakartotinio aukciono pusmetinėms sutartims sudaryti pagal medienos kainas, nustatytas vadovaujantis Tvarkos aprašo 50 punktu. Šios patikslintos pagal ilgalaikes sutartis parduodamos medienos kainos taikomos pusmečiui, kurio aukcionų pusmetinėms sutartims sudaryti rezultatais vadovaujantis jos buvo nustatytos, arba iki kito patikslinimo. Jei urėdijos atitinkamo pusmečio aukcione pusmetinėms sutartims sudaryti pagal regioninius padalinius pateiktas pardavimui atitinkamos medienos kiekis mažesnis kaip 30 proc. nuo atitinkamą pusmetį planuojamos pagaminti atitinkamos medienos kiekio, patikslinta medienos kaina nustatoma taikant

urėdijos atitinkamos medienos vidutinę svertinę kainą, nustatytą vadovaujantis Tvarkos aprašo 50 punktu. Apie patikslintas medienos kainas urėdija informuoja pirkėją raštu.

53. Žaliavinė mediena perduodama pardavėjo sandėlyje ir (arba) pirkėjo sandėlyje; miško kirtimo liekanos perduodamos pardavėjo sandėlyje arba kirtavietėje. Medieną priimant pirkėjo sandėlyje, medieną matuoja ir jos kokybę vertina tik nepriklausomi medienos matuotojai, kurių paslaugas pardavėjas įsigyja atlikęs Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatyme nurodytas procedūras. Medieną priimant pirkėjo sandėlyje nepriklausomiems medienos matuotojams nustčius ir kitos kokybės klasės sortimentų arba kitų sortimentų, kurie neįrašyti sudarytoje sutartyje, sutartis papildoma šiais kitos kokybės klasės arba kitais sortimentais, kurie gali sudaryti ne daugiau kaip 7 proc. kiekvienos žaliavinės medienos siuntos, ir kurie neįskaičiuojami į bendrą sutartyje nurodytą žaliavinės medienos kiekį. Šios medienos kainos nustatomos vadovaujantis Tvarkos aprašo 50 punktu. Šių sortimentų patikslintos kainos nustatomos vadovaujantis Tvarkos aprašo 52 punktu ir apie jas urėdija informuoja pirkėją raštu.

IX SKYRIUS PASIŪLYTŲ KAINŲ VERTINIMAS

54. Rengiant sutartis, kartu parduotų skirtingų kokybės klasių ir (ar) stambumo klasių sortimentų kainos nustatomos atitinkamo sortimento kiekvienos kokybės klasės ir (ar) stambumo klasės sortimento pardavimo pradinę kainą didinant procentiniu dydžiu, kuriuo aukciono metu pakilo pardavimo pradinė kaina.

55. Jeigu aukcionuose ilgalaikėms ir pusmetinėms sutartims sudaryti keli pasiūlymai pateikiami vienodomis kainomis, pirmenybė teikiama anksčiau pasiūlymą pateikusiam pirkėjui.

X SKYRIUS SUTARČIŲ SUDARYMAS IR VYKDYMAS

56. Aukcionų ilgalaikėms ir pusmetinėms sutartims sudaryti sutartyse būtina išsamiai aprašyti medieną pagal galiojančius normatyvinius techninius dokumentus, sortimentų kokybės klases, stambumą ir ilgį, kaip tai buvo skelbiama įvykusiame aukcione, kainas, medienos priėmimo–perdavimo vietą ir terminus, atsiskaitymo už patiektą medieną terminus, netesybas ir kitas sąlygas, aprašyti Tvarkos aprašo 52 (taikoma tik ilgalaikėms sutartims), 53, 63, 64, 66, 67 punktuose nurodytas sąlygas.

57. Paskelbus galutinius aukcionų trumpalaikėms sutartims sudaryti rezultatus, pagal EMPS automatiškai paskelbtus preliminarius sandorių duomenis, be atskiro aukciono dalyvių patvirtinimo, EMPS automatiškai sudaromos atitinkamos medienos pirkimo–pardavimo sutartys (kai sortimentai skirstomi į kokybės ir stambumo klases, kurios parduodamos kartu, sudaroma viena sutartis) ir sutarčių šalims per EMPS pateikiami sutarčių elektroniniai egzemplioriai. Sutartys rengiamos taip:

57.1. sutarties bendroji dalis EMPS automatiškai sudaroma pagal urėdijos EMPS administratoriui pateiktas ir EMPS interneto svetainėje paskelbtas tipines sutarties sąlygas: medienos perdavimo–priėmimo tvarka, medienos kokybė, matavimas ir ženklavimas, medienos ir papildomų paslaugų kainų nustatymo tvarka, atsiskaitymo tvarka, šalių turtinė atsakomybė, sutarties nutraukimo ir kitos sąlygos;

57.2. sutarties specialioji dalis EMPS automatiškai sudaroma pagal laimėjusiais pripažintuose pasiūlyimuose ir preliminariuose sandoriuose nurodytus duomenis: sutarties šalys, medienos pavadinimas, medžių rūšis, kokybės klasė, stambumo klasė arba skersmuo, ilgio klasė arba ilgis, bendras kiekis, kaina ir kitos sąlygos;

57.3. sutartys sudaromos kiekvienam atitinkamos medienos pardavimo pasiūlymui atskirai.

58. Urėdija ir pirkėjas turi teisę rengti ir sudaryti sutarties priedus, papildymus ar pakeitimus, kuriuose nustatomas medienos perdavimo laikotarpis, medienos perdavimo–priėmimo vieta,

papildomos medienos kokybės sąlygos, papildomos paslaugos ir jų kaina, kitos sąlygos, kurios negali pakeisti Tvarkos aprašo 57.1 ir 57.2 papunkčiuose nustatytų sąlygų.

59. Jeigu pirkėjui laimėjus aukcioną trumpalaikėms sutartims sudaryti EMPS automatiškai sudaryta sutartis mažesniai kaip 25 ktm medienos kiekiui, jis turi teisę per 10 darbo dienų nuo aukciono rezultatų paskelbimo vienašališkai, netaikant tokiam pirkėjui sankcijų, nutraukti EMPS automatiškai sudarytą sutartį informuodamas urėdiją raštu.

60. Mažmeninėje prekyboje parduotą medieną pirkėjas gali išsigabenti iš urėdijos sandėlio atsiskaitęs už medieną.

61. Urėdija ar jos regioninis padalinys raštu informuoja pirkėją apie sutartyje numatytu laikotarpiu paruoštą perduoti medienos kiekį. Gavęs urėdijos ar jos regioninio padalinio pranešimą, pirkėjas paruoštą perduoti medienos kiekį privalo priimti ir išsigabenti iš urėdijos sandėlio per 10 darbo dienų, o spygliuočių medieną nuo balandžio 1 d. iki spalio 1 d. – per 5 darbo dienas.

Punkto pakeitimai:

Nr. [449](#), 2024-06-05, paskelbta TAR 2024-06-07, i. k. 2024-10525

62. Jeigu pirkėjas nepriima medienos sutartyje įrašyto kiekio ir terminais arba delsia ilgiau kaip 14 kalendorinių dienų atsiskaityti už urėdijos patiektą medieną Tvarkos aprašo 63 punkte numatytais terminais, urėdija privalo vienašališkai nutraukti sutartį ir apie tai nedelsdama pranešti EMPS administratoriui, kuris tokiam pirkėjui dalyvaujant aukcionuose vienerius metus nuo šio pranešimo gavimo dienos taiko dvigubai didesnius nei nustatyta Tvarkos aprašo 10 punkte ir 11.1 papunktyje pradinio įnašo dydžius. Šios nuostatos netaikomos atsiradus *force majeure* sąlygoms.

63. Už didmeninėje prekyboje parduotą medieną pirkėjas atsiskaito per 15 kalendorinių dienų nuo perdavimo dokumentų išrašymo dienos. Atsiskaitymo terminai gali būti pratęsti iki 45 kalendorinių dienų, jei pirkėjas sutarties įvykdymą per papildomą atsiskaitymo terminą užtikrina turto įkeitimu, banko garantija, draudimu, prekinio kredito draudimu ar kitokia pardavėjui priimtina užtikrinimo priemone. Bendras atsiskaitymo terminas nuo medienos perdavimo dokumentų išrašymo dienos negali būti ilgesnis kaip 60 kalendorinių dienų.

64. Jeigu pirkėjas delsia mokėti, už kiekvieną pradelstą dieną skaičiuojami sutartyje nustatyto dydžio delspinigiai. Jeigu pirkėjas nepriima arba urėdija ar jos regioninis padalinys neperduoda sutartyje numatyto medienos kiekio, sutarties sąlygų nesilaikanti šalis privalo kitai sutarties šaliai mokėti sutartyje nustatyto dydžio baudą, išskyrus atvejus, kai pagal sutartį likęs perduoti atskirų sortimentų ar miško kirtimo liekanų kiekis mažesnis kaip 25 ktm, arba kai sutarties vykdyti neįmanoma dėl *force majeure* sąlygų.

65. Priimant medieną pirkėjo sandėlyje, už nepriklausomų medienos matuotojų suteiktas medienos matavimo ir kokybės vertinimo paslaugas lygiomis dalimis atsiskaito pirkėjas ir pardavėjas.

66. Po stichinių nelaimių miškuose, kai nustatomos specialiosios apsaugos ir stichinių nelaimių padarinių šalinimo miškuose priemonės, urėdija turi teisę inicijuoti sutarties keitimą dėl kitų sortimentų siūlymo arba pagal atskirus sortimentus perduodamos medienos kiekio tikslinimo. Šiuo atveju, atsizvelgus į stichinės nelaimės pobūdį, inicijuojant sutarties keitimą, pirkėjui gali būti siūlomi kiti sortimentai arba siūloma keisti sutarties sąlygas tikslinant pagal atskirus sortimentus numatytą perduodamos medienos kiekį arba, jei urėdija gauna pirkėjo sutikimą raštu, urėdijos įsipareigojimai keičiami sudarant trišalį susitarimą, kurį sudaro urėdija, pirkėjas ir subjektas, kuriam perleidžiami įsipareigojimai.

67. Urėdija dėl sortimentinės išeigos paklaidos turi teisę iki 10 proc. sumažinti ar siūlyti pirkėjui iki 10 proc. padidinti sutartinį perduodamos medienos kiekį, kai bendras sutartyje įrašytas kiekis neviršija 500 ktm, ir iki 5 proc. sumažinti ar siūlyti pirkėjui padidinti sutartinį perduodamos medienos kiekį, kai bendras sutartyje įrašytas kiekis viršija 500 ktm. Šiame punkte nurodytas medienos kiekio pokytis nelaikomas sutarties pažeidimu.

Pakeitimai:

1.

Lietuvos Respublikos Vyriausybė, Nutarimas

Nr. [590](#), 2019-06-19, paskelbta TAR 2019-06-20, i. k. 2019-09966

Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2017 m. lapkričio 30 d. nutarimo Nr. 972 „Dėl Prekybos valstybiniuose miškuose pagaminta žaliavine mediena ir miško kirtimo liekanomis tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo

2.

Lietuvos Respublikos Vyriausybė, Nutarimas

Nr. [396](#), 2020-04-15, paskelbta TAR 2020-04-21, i. k. 2020-08287

Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2017 m. lapkričio 30 d. nutarimo Nr. 972 „Dėl Prekybos valstybiniuose miškuose pagaminta žaliavine mediena ir miško kirtimo liekanomis tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo

3.

Lietuvos Respublikos Vyriausybė, Nutarimas

Nr. [623](#), 2022-06-15, paskelbta TAR 2022-06-16, i. k. 2022-12897

Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2017 m. lapkričio 30 d. nutarimo Nr. 972 „Dėl Prekybos valstybiniuose miškuose pagaminta žaliavine mediena ir miško kirtimo liekanomis tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo

4.

Lietuvos Respublikos Vyriausybė, Nutarimas

Nr. [885](#), 2022-08-31, paskelbta TAR 2022-09-01, i. k. 2022-18148

Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2017 m. lapkričio 30 d. nutarimo Nr. 972 „Dėl Prekybos valstybiniuose miškuose pagaminta žaliavine mediena ir miško kirtimo liekanomis tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo

5.

Lietuvos Respublikos Vyriausybė, Nutarimas

Nr. [111](#), 2024-02-07, paskelbta TAR 2024-02-08, i. k. 2024-02353

Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2017 m. lapkričio 30 d. nutarimo Nr. 972 „Dėl Prekybos valstybiniuose miškuose pagaminta žaliavine mediena ir miško kirtimo liekanomis tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo

6.

Lietuvos Respublikos Vyriausybė, Nutarimas

Nr. [112](#), 2024-02-07, paskelbta TAR 2024-02-08, i. k. 2024-02354

Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2022 m. rugpjūčio 31 d. nutarimo Nr. 885 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2017 m. lapkričio 30 d. nutarimo Nr. 972 „Dėl Prekybos valstybiniuose miškuose pagaminta žaliavine mediena ir miško kirtimo liekanomis tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo“ pakeitimo

7.

Lietuvos Respublikos Vyriausybė, Nutarimas

Nr. [449](#), 2024-06-05, paskelbta TAR 2024-06-07, i. k. 2024-10525

Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2024 m. vasario 7 d. nutarimo Nr. 111 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2017 m. lapkričio 30 d. nutarimo Nr. 972 „Dėl Prekybos valstybiniuose miškuose pagaminta žaliavine mediena ir miško kirtimo liekanomis tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo“ pakeitimo